



Plantedirektoratet

Vedrørende nedvisning af fodergræs

Seniorforsker
Finn Pilgaard Vinther

Dato: 25-10-2010

Dir.: 8999 1861
E-mail: finn.vinther@agrsci.dk

Side 1/4

Plantedirektoratet (PD) har d. 5. oktober 2010 anmodet Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) om at besvare to spørgsmål begge omhandlende forbuddet mod omlægning af fodergræs i perioden 1. juni til 1. februar:

- Hvor meget vil udvaskningen blive forøget, hvis det er tilladt at nedvisne græs med glyphosat og så vinterhvede direkte uden pløjning eller jordbearbejdning, der kan ligestilles med pløjning. På samme måde som det er tilladt i undtagelsesbestemmelserne vedr 2,3 DE i (Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., bilag 2)
- Hvad vil udvaskningskonsekvensen være ved at tillade omlægning af fodergræs til grønkorn (vinterhvede, vinterrug eller vinterbyg) med græsudlæg i august måned.

Vedlagte svar er udarbejdet af seniorforskere Elly Møller Hansen, Ingrid K. Thomsen og undertegnede, alle fra Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø.

Med venlig hilsen

Finn P. Vinther,
Seniorforsker og temakoordinator for Miljø og bioenergi



Vedrørende nedvisning af fodergræs

Plantedirektoratet (PD) har d. 5. oktober 2010 anmodet Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) om at besvare to spørgsmål begge omhandlende forbuddet mod omlægning af fodergræs i perioden 1. juni til 1. februar:

1. Hvor meget vil udvaskningen blive forøget, hvis det er tilladt at nedvisne græs med glyphosat og så vinterhvede direkte uden pløjning eller jordbearbejdning, der kan ligestilles med pløjning. På samme måde som det er tilladt i undtagelsesbestemmelserne vedr. 2,3 DE i (Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., bilag 2).
2. Hvad vil udvaskningskonsekvensen være ved at tillade omlægning af fodergræs til grønkorn (vinterhvede, vinterrug eller vinterbyg) med græsudlæg i august måned.

Svar fra DJF

Vi vil gerne indlede med nogle få kommentarer til reglerne om omlægning/ompløjning af fodergræs, idet vi i forbindelse med besvarelse af spørgsmålene har fundet det vanskeligt at gennemskue, hvad man må og ikke må:

Reglerne for omlægning af fodergræs fremgår, så vidt vi har forstået, af følgende to bekendtgørelser:

*Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2010/2011 og om plantedække**

- Omlægning af fodergræsmarker må ikke finde sted i perioden fra den 1. juni 2011 til den 1. februar 2012.
- Fodergræsmarker på JB7-9 må dog ompløjes fra den 1. november 2011, hvis arealet skal anvendes til en forårssæt afgrøde.
- Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan fodergræsmarker omlægges til fodergræs indtil den 15. august 2011.

*Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bilag 2)**

- Græsarealer i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni.

*Den fulde tekst vedr. omlægning af fodergræs samt bilag 2 er vedlagt.

At det i følge den ene bekendtgørelse er forbudt at omlægge græs i perioden 1. juni til 1. februar og i den anden 1. juni til 1. marts, må næsten bero på en fejl eller misforståelse? Vi har i hvert fald ikke kendskab til forsøgsmæssigt belæg for denne forskel.

I spørgsmål 1 fra PD antydes, at det i flg. undtagelsesbestemmelserne for 2,3 DE er "tilladt at nedvisne græs med glyphosat og så vinterhvede direkte uden pløjning eller jordbearbejdning, der kan ligestilles med pløjning".

Vi kan imidlertid ikke se, at undtagelsesbestemmelserne på det punkt adskiller sig fra de generelle bestemmelser vedr. omlægning af fodergræs. I følge



begge bekendtgørelser må omlægning af fodergræs kun finde sted indtil 1. juni, dog indtil 15. august, hvis græs omlægges til græs. Vi kan ikke se i bekendtgørelsen, at nedvisning er forbudt, hvilket må tolkes som at det er tilladt. Det må betyde, at man uden hensyn til datoer kan nedvisne fodergræsset og derefter så en anden afgrøde direkte uden pløjning eller jordbearbejdning, der kan ligestilles med pløjning.

Endelig mener vi, det i reglerne bør præciseres, hvad der menes med "omlægning", og at det ville være en fordel at anvende ensartede formuleringer. Vi finder det uklart, når der i den ene bekendtgørelse står, at "Omlægning af fodergræsmarker må ikke finde sted..." og i den anden, at "Græsarealer i omdrift må kun pløjes om..."

Svar på spørgsmålene:

Spørgsmål 1: "Hvor meget vil udvaskningen blive forøget, hvis det er tilladt at nedvisne græs med glyphosat, og så vinterhvede direkte uden pløjning eller jordbearbejdning, der kan ligestilles med pløjning."

Erfaringer fra praksis viser, at man ved hjælp af glyphosat og flere stubharvninger kan etablere afgrøder efter græs uden pløjning. Men med de flere stubharvninger forventes jordbearbejdningens intensitet ved omlægning af græs uden pløjning dog at være af samme størrelsesorden som ved egentlig pløjning. Det vurderes derfor, at mineralisering og udvaskning vil være på samme niveau som ved pløjning.

Spørgsmål 2: "Hvad vil udvaskningskonsekvensen være ved at tillade omlægning af fodergræs til grønkorn med græsudlæg i august måned."

I DLF's dyrkningsvejledning¹ for etablering af græsmarker i sædskiftet kan følgende læses: Den stigende interesse for dyrkning af vintersæd har skabt stor interesse for udlæg af græsmarker om efteråret, samtidig med at man kan høste et stort udbytte af grønkorn og opnå en sikker etablering af græsmarker.

Hvis omlægningsdatoen fastholdes til senest 15. august, som det ifølge reglerne er tilfældet for omlægning af fodergræs til fodergræs, vurderer vi, at omlægning af fodergræs til grønkorn med græsudlæg ikke vil medføre øget udvaskning, sammenlignet med omlægning af fodergræs til fodergræs.

¹ http://www.dlf.dk/upload/dyrkningsvejledning_grasmarker.pdf



Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2010/2011 og om plantedække

Vedr. omlægning af fodergræs:

§ 37. Omlægning af fodergræsmarker må ikke finde sted i perioden fra den 1. juni 2011 til den 1. februar 2012. Fodergræs omfatter de afgrødetyper, der fremgår af bilag 5.

Stk. 2. Fodergræsmarker på JB7-9 må dog opløjes fra den 1. november 2011, hvis arealet skal anvendes til en forårssæt afgrøde.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan fodergræsmarker omlægges til fodergræs indtil den 15. august 2011.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bilag 2)

På en landbrugsbedrift må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, jf. bekendtgørelsens § 27, stk. 3, på følgende betingelser:

- 1) På kvægbruget skal 70 procent eller mere af arealet til rådighed for tilførsel af husdyrgødning dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder. Opgørelsen af arealet til rådighed følger bekendtgørelsens § 28, stk. 2.
- 2) Ved roer forstås foderroer.
- 3) Ved græs forstås permanente græsarealer eller græs i omdrift.
- 4) Ved græsefterafgrøder forstås græs udlagt i vårbyg, helsæd, grønkorn eller silomajs.
- 5) Græsudlæg efter silomajs skal udlægges senest 1. august.
- 6) Husdyrgødning må ikke udbringes i perioden 31. august til 1. marts på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af driftsherren til dokumentation heraf.
- 7) Pløjning skal efterfølges af en afgrøde med kvælstofbehov, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- 8) Græsarealer i omdrift må kun pløjes om i perioden 1. marts til 1. juni.
- 9) Græsefterafgrøder må tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1. marts.
- 10) Bælgsæd og andre kvælstoffikserende afgrøder, som f.eks. rød- og hvidkløver må ikke dyrkes på bedriftens arealer, dog undtaget herfra kløvergræs med under 50 pct. kløver.
- 11) Der skal foretages N- og P-analyser af jord i omdrift mindst hvert 3 år/5 ha. Der skal foreligge dateret dokumentation herfor f.eks. i form af N-min beregning og jordanalysekort.
- 12) Det skal angives på bedriftens mark- og gødningsplan, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, at bedriften i indeværende planperiode udbringer en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. ha pr. planperiode, jf. bekendtgørelsens § 27, stk. 3. Der skal endvidere årligt indsendes et underskrevet gødningsregnskab for bedriften til Plantedirektoratet, jf. lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvor det angives, at bedriften i den afsluttede planperiode har forpligtet sig til at overholde bestemmelserne i bekendtgørelsens § 27, stk. 3.